

Northland Mines Oy
Asematie 4
95900 KOLARI

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Lieto 1 - 15

Hakija Northland Mines Oy
Rovaniemi

Yhteystiedot:
Asematie 4
95900 KOLARI

Lisätietoja antaa:
Jukka Jokela, puh. 020 7118 390

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 17.6.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 24.11.2010; 19.10.2011; 14.12.2012; 8.8.2013.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 11.1.2011 kartta, Natura 2000 -selvitys, maanomistaja-, tila- ja pinta-alatiedot
- 22.9.2011 esteettömyystodistus
- 3.12.2012 uusi kartta ja kiinteistörekisteritunnukset, osoitetiedot maanomistajille
- 9.1.2013 maanomistaja-, tila- ja pinta-alatiedot
- 22.1.2013 kartat (15 kpl), maanomistaja-, tila- ja pinta-alatiedot
- 2.9.2013 tarkennus Natura 2000 -selvitykseen
- 18.12.2013 vastaus tiedusteluun ranta-asemakaavasta

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Kolari (273), Muonio (498)

KaivNro 8998/1; valtausalueen nimi: Lieto 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	31,34
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	60,29
		Yhteensä ha	91,63

KaivNro 8998/2; valtausalueen nimi: Lieto 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	8,03
498-401-38-25	Suikki	Alamuonio	3,76
498-401-38-27	Sotukorva	Alamuonio	12,88
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	62,15
		Yhteensä ha	86,82

KaivNro 8998/3; valtausalueen nimi: Lieto 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	68,31
		Yhteensä ha	68,31

KaivNro 8998/4; valtausalueen nimi: Lieto 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-406-6-23	Mäkipudas I	Kolari	0,55
498-406-6-33	Ylipudas I	Kolari	2,75
498-406-6-35	Siirtola I	Kolari	8,82
498-406-876-1	Kolarin jakokunnan vedet	Kolari	0,19
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	64,70
		Yhteensä ha	77,01

KaivNro 8998/5; valtausalueen nimi: Lieto 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-406-6-23	Mäkipudas I	Kolari	7,13
498-406-6-33	Ylipudas I	Kolari	1,45
498-406-6-35	Siirtola I	Kolari	3,15
498-406-876-1	Kolarin jakokunnan vedet	Kolari	0,08
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	48,81
		Yhteensä ha	60,62

KaivNro 8998/6; valtausalueen nimi: Lieto 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	63,00
		Yhteensä ha	63,00

KaivNro 8998/7; valtausalueen nimi: Lieto 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-401-36-1	Niva	Alamuonio	0,17
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	47,66
498-401-876-23	Talon RN:o 36 vesialueet	Alamuonio	0,25
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	16,08
		Yhteensä ha	64,16

KaivNro 8998/8; valtausalueen nimi: Lieto 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
273-893-10-1	Kolarin valtionmaa, Ylläs	Valtion metsämaat	0,18
498-401-36-1	Niva	Alamuonio	45,07
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	19,01
		Yhteensä ha	64,26

KaivNro 8998/9; valtausalueen nimi: Lieto 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
273-893-10-1	Kolarin valtionmaa, Ylläs	Valtion metsämaat	25,34
498-401-2-48	Kutuniva	Alamuonio	2,80
498-401-36-1	Niva	Alamuonio	43,48
		Yhteensä ha	71,62

KaivNro 8998/10; valtausalueen nimi: Lieto 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
273-401-39-2	Kosteenvaara	Alamuonio	3,55
273-893-10-1	Kolarin valtionmaa, Ylläs	Valtion metsämaat	63,87

498-401-2-48	Kutuniva	Alamuonio	1,43
498-401-36-1	Niva	Alamuonio	0,67
		Yhteensä ha	69,52

KaivNro 8998/11; valtausalueen nimi: Lieto 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
273-893-10-1	Kolarin valtionmaa, Ylläs	Valtion metsämaat	92,18
		Yhteensä ha	92,18

KaivNro 8998/12; valtausalueen nimi: Lieto 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
273-401-39-2	Kosteenvaara	Alamuonio	0,66
498-401-2-48	Kutuniva	Alamuonio	5,79
498-401-36-1	Niva	Alamuonio	24,01
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	16,33
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	17,01
		Yhteensä ha	63,80

KaivNro 8998/13; valtausalueen nimi: Lieto 13

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-401-1-101	Mäntymetsikkö	Alamuonio	4,47
498-401-36-1	Niva	Alamuonio	34,43
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	28,20
498-401-50-0	Unhola	Alamuonio	1,25
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	12,29
		Yhteensä ha	80,64

KaivNro 8998/14; valtausalueen nimi: Lieto 14

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-401-1-101	Mäntymetsikkö	Alamuonio	1,65
498-401-162-2	Kuusikko	Alamuonio	11,00
498-401-36-1	Niva	Alamuonio	9,08
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	47,96
498-401-50-0	Unhola	Alamuonio	12,61
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	4,79
		Yhteensä ha	87,09

KaivNro 8998/15; valtausalueen nimi: Lieto 15

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
498-401-1-56	Kujala	Alamuonio	14,14
498-401-162-2	Kuusikko	Alamuonio	4,84

498-401-1-66	Valkeasaivo	Alamuonio	20,24
498-401-1-68	Metsäjärvi	Alamuonio	11,75
498-401-1-98	Kirriäinen	Alamuonio	4,10
498-401-36-2	Niska	Alamuonio	19,93
498-893-11-1	Eteläinen valtionmaa	Valtion metsämaat	2,72
		Yhteensä ha	77,72

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 1 118,38 ha.

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Valtausalueet sijaitsevat Muoniojoen läheisyydessä ja sijoittuvat Torniojoen-Muoniojoen valuma-alueelle, joka on suojeltu Natura 2000 -verkostossa luontodirektiivin mukaisena SCI -Natura-alueena (FI1301912).

Valtausalueet sijaitsevat Muonion paliskunnan erityisellä poronhoitoalueella.

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta, kupari, rauta.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 28.3.2013 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 3.5.2013 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 3.5.2013.

Kuulemisasiakirjat on lähetetty myös ruotsinkielisenä yhdelle maanomistajalle 17.5.2013. Mielipide tuli toimittaa viimeistään 14.6.2013.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8998/1	Lieto 1
2. Kaivosrekisterinumero 8998/2	Lieto 2
3. Kaivosrekisterinumero 8998/3	Lieto 3
4. Kaivosrekisterinumero 8998/4	Lieto 4
5. Kaivosrekisterinumero 8998/5	Lieto 5
6. Kaivosrekisterinumero 8998/6	Lieto 6
7. Kaivosrekisterinumero 8998/7	Lieto 7
8. Kaivosrekisterinumero 8998/8	Lieto 8
9. Kaivosrekisterinumero 8998/9	Lieto 9
10. Kaivosrekisterinumero 8998/10	Lieto 10
11. Kaivosrekisterinumero 8998/11	Lieto 11
12. Kaivosrekisterinumero 8998/12	Lieto 12
13. Kaivosrekisterinumero 8998/13	Lieto 13
14. Kaivosrekisterinumero 8998/14	Lieto 14
15. Kaivosrekisterinumero 8998/15	Lieto 15

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Lisäksi jäljennös päätöksestä toimitetaan asianomaiselle paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Luoteis-Lappi sanomalehdessä ja Virallisessa lehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Pirjo Savolainen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Northland Mines Oy:llä on voimassa olevia valtauksia Mannakorven alueella.

Haetut valtausalueet sijoittuvat geologisesti Keski-Lapin vihreäkivivyöhykkeen Savukosken-, Sodankylän- sekä Lainio- ja Kumpu-ryhmien alueelle. Alueella on myös em. vulkaanisia ja sedimenttisiä kiviä nuorempia syväkiviä. Alueella on aikaisemmin tehty malminetsitöitä Rautaruukin ja GTK:n toimesta.

Northland Exploration Finland Oy/Northland Mines (hakija) Oy hankki talvella 2010 GTK:lta digitaalisen geo-tietopaketin koko Pohjois-Suomen alueelta. Hankittu aineisto sisältää sekä GTK:n, Outokummun Malminetsinnän, että Rautaruukin kaikki kallioperäkartoitustiedot, matlalento-geofysiikan, geofysikaalisen painovoima-aineiston, geokemialliset moreeni-näytteenottojen tiedot, kairaus- ja montutustiedot sekä lohkarehavainnot.

Hakijan malminetsinnän toimesta yllämainittu geologinen, geokemiallinen ja geofysikaalinen aineisto on käsitelty, tulkittu ja mallinnettu. Tämän työn tuloksena oletamme, että nyt haetavilta valtausalueilta on löydettävissä uusia taloudellisesti hyödynnettäviä malmivaroja.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Malminetsintäsuunnitelmien mukaan valtausalueilla tullaan maastossa suorittamaan geologista kartoitusta, geofysikaalisia tutkimuksia, geokemiallista näytteenottoa; MMI-näytteenotto (Mobile Metal Ion), raskasmineraalinäytteenotto, pohjamoreeni- ja rapakallionäytteenotto sekä tarvittaessa syväkairausta. Malminetsintätöiden aikana jatkamme myös saatujen uusien tietojen käsittelyä, analysointia ja mallintamista.

Tutkimusten alkuvaiheessa tulemme käyttämään kevyitä tutkimusmenetelmiä; kallioperäkartoitus ja käsin tehtävä geokemiallinen näytteenotto. Myöhemmissä tutkimusvaiheissa tarpeen vaatiessa tulemme käyttämään lisäksi koneellista näytteenottoa: pohjamoreenin näytteenottoa ja syväkairausta.

Hakija on täydentänyt 2.9.2013 valtaushakemustaan tarkentamalla aiempaa Natural selvitystään alueella suoritettavien tutkimustoimenpiteiden osalta.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Muonion kunta

Kunta on todennut, että kunnan alueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava ja kunnan eteläosassa rajajoen ranta-alueella myös Aarean ranta-asemakaava. Kaavat ja Natura 2000 tulee ottaa toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioon, kuten myös alueen tiestöt, olemassa olevat rakennukset vesihuoltoalueineen ja Muonionjoen vesistöalueet.

Kunnan täydentävässä lausunnossa on todettu, että Aarean ranta-asemakaava on maanomistajakaava, joka aivan eteläiseltä osalta näyttäisi ulottuvan haetulle valtausalueelle.

Kolarin kunta

Kunta ei näe estettä valtaushakemukseen muutoin, kuin tutkimustyössä on turvattava alueella Lieto 12 sijaitsevan suopunakämmekän säilyminen ja kasvuympäristö kaikilta osin.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), 1. lausunto (10.4.2013)

Haetulla valtausalueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita eikä maisemanhoitoalueita.

Valtaushakemusalue on Tornionjoen–Muonionjoen vesistöalue Natura-alueella (FI1301912). Alue on suojeltu luontodirektiivin (43/92/EY) mukaisena SCI-alueena, luontotyyppialueena. Alueen suojelun perusteena ovat Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit -luontotyyppi (100 %) ja luontodirektiivin liitteen II laji saukko. Muuta lajistoa ovat harjus, järvitaimen, merilohi, meritaimen, nahkiainen, siika, kelluskeiholehti ja vesisara.

Hakijan esittämää Natura-selvitystä voidaan pitää riittävänä selvityksenä Natura-alueen luontoarvoista, mutta malminetsintätoiminnan vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppiin (Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit) ja lajiin (saukko) ei ole kuitenkaan arvioitu asianmukaisesti. Northland Mines Oy:n tulee täydentää vaikutusarviointia tältä osin.

Valtausalueiden ja Muonionjoen väliin jää 1,5-2 km:n suojavyöhyke. Tästä huolimatta syväkairauksessa syntyneitä soijaa sisältäviä vesiä ei saa laskea suoraan ojiin, puroihin eikä järviin, vaan vähintään 30 metrin etäisyydellä pintavalutusmenetelmää käyttäen.

Valtaushakemusalueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamia luontotyyppien suojelualueita.

Valtaushakemusalueella Lietorovanvuomalla lohkolla 8998/11 Mannasaajosta 600 metriä itään ja itäkoilliseen rimpisuolla on vaarantuneiden suopunakämmekän ja lettosaran (koordinaatit 74906:33544) havaintopaikat. Valtaushakemusalueella tulisi välttää syväkairausten sijoittamista, tutkimusojien kaivamista ja moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkumista kesäaikana 30 metrin etäisyydellä havaintopaikoista.

Valtaushakemusalueella ei ole suuren petolinnun pesäreviirejä Petolintujen pesät 2012-rekisterin (Metsähallitus) ja Pesä sääkset 2009 (Luonnontieteellinen keskusmuseo) mukaan.

Valtaushakemusalueella ei ole vedenhankinnan kannalta tärkeää pohjavesialuetta eikä muuta vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta.

Alueella ei ole ulkoilureittejä eikä moottorikelkkareittejä tai kelkkauria (Moottorikelkkareittien kartoitus Lapin ELY-keskuksen alueella, 2011).

Tutkimusojien ja kaivantojen peittäminen sekä kairauspisteiden siistiminen tulee tehdä viimeistään kahden vuoden kuluttua tutkimusnäytteen ottamisesta. Suositeltavaa olisi kaivantojen maisemointi välittömästi näytteen oton jälkeen.

Tutkimuksissa tarpeellinen maastoajoneuvoilla liikkuminen tulee suunnitella olemassa oleville metsäteille, ajourille ja välttää herkästi kuluvia luontotyyppisiä kuten soita, lähteikköjä ja kuivia kankaita sekä kiertää vähintään 30 metrin etäisyydeltä tiedossa olevat kasvilajien esiintymäpaikat. Em. alueilla raskaamman kaluston tutkimustoiminta tulee tehdä talviaikana. Vanhan kaivoslain mukaiseen maastossa liikkumiseen moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tulee hakea erikseen maanomistajan lupa.

Porojen laidunkierto, kesä- ja talvilaidunalueet sekä erityisesti kevättalvella – keväällä vaatimien vasomisaalueet tulee ottaa huomioon toimintaa suunniteltaessa ja maastossa toimittaessa.

ELY-keskuksen 2. lausunto (3.10.2013)

Haetulla valtausalueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita eikä maisemanhoitoalueita.

Valtaushakemusalue on Tornionjoen–Muonionjoen vesistöalue Natura-alueella (FI1301912). Alue on suojeltu luontodirektiivin (43/92/EY) mukaisena SCI-alueena, luontotyyppialueena. Alueen suojelun perusteena ovat Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit -luontotyyppi (100 %) ja luontodirektiivin liitteen II laji saukko. Muuta lajistoa ovat harjus, järvitaimen, merilohi, meritaimen, nahkiainen, siika, kelluskeiholehti ja vesisara.

Hakijan 27.3.2013 esittämää ja 4.9.2013 täydennettyä Natura-selvitystä voidaan pitää riittävänä selvityksenä Natura-alueen luontoarvoista sekä malminetsintätoiminnan vaikutuksista Natura-alueen suojelun perusteena olevaan luontotyyppiin (Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit) ja lajiin (saukko).

Valtausalueiden ja Muonionjoen väliin jää 1,5 -2 km:n suojavao-ohyke. Tästä huolimatta syväkairauksessa syntyneitä soijaa sisältäviä vesiä ei saa laskea suoraan ojiin, puroihin eikä järviin, vaan vähintään 30 metrin etäisyydellä pintavalutusmenetelmää käyttäen.

Valtaushakemusalueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamia luontotyyppien suojelualueita.

Valtaushakemusalueella Lietorovanvuomalla loholla 8998/11 Mannasaajosta 600 metriä itään ja itäkoilliseen rimpisuolla on vaarantuneiden suopunakämmekän ja lettosaran (koordinaatit 74906:33544) havaintopaikat. Valtaushakemusalueella tulisi välttää syväkairausten sijoittamista, tutkimusojien kaivamista ja moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkumista kesäaikana 30 metrin etäisyydellä havaintopaikoista.

Valtaushakemusalueella ei ole suuren petolinnun pesäreviirejä Petolintujen pesät 2012 -rekisterin (Metsähallitus) ja Pesä sääkset 2009 (Luonnontieteellinen keskusmuseo) mukaan.

Valtaushakemusalueella ei ole vedenhankinnan kannalta tärkeää pohjavesialuetta eikä muuta vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta.

Alueella ei ole ulkoilureittejä eikä moottorikelkkareittejä tai kelkkauria (Moottorikelkkareittien kartoitus Lapin ELY-keskuksen alueella, 2011).

Tutkimusojien ja kaivantojen peittäminen sekä kairauspisteiden siistiminen tulee tehdä viimeistään kahden vuoden kuluttua tutkimusnäytteiden ottamisesta. Suositeltavaa olisi kaivantojen maisemointi välittömästi näytteen oton jälkeen.

Tutkimuksissa tarpeellinen maastoajoneuvoilla liikkuminen tulee suunnitella olemassa oleville metsäteille, ajourille ja välttää herkästi kuluvia luontotyyppisiä kuten soita, lähteikköjä ja kuivia kankaita sekä kiertää vähintään 30 metrin etäisyydeltä tiedossa olevat kasvilajien esiintymäpaikat. Em. alueilla raskaamman kaluston tutkimustoiminta tulee tehdä talviaikana. Vanhan kaivoslain mukaiseen maastossa liikkumiseen moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tulee hakea erikseen maanomistajan lupa.

Porojen laidunkierto, kesä- ja talvilaidunalueet sekä erityisesti kevättalvella – keväällä vaatimien vasomisalueet tulee ottaa huomioon toimintaa suunniteltaessa ja maastossa toimittaessa.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Metsähallitus pitää tärkeänä, että valtausalueiden tutkimustoiminnassa otetaan huomioon alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohtetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Pinta-alakorjaus

Valtionmaan pinta-alaksi hakemusalueella Lieto 6 (KaivNro 8998/6) on merkitty 0,17 ha. Oikea pinta-ala on noin 63 ha.

Uhanalaiset kasvit

Hakemusalueen valtionmaalta on tiedossa kahden uhanalaisen kasvilajin, punakämmekän ja lettosaran esiintymiä. Lajit ovat vaarantuneita (VU) lajeja. Toimenpiteitä ei tule tehdä em. lajien esiintymisalueilla. Tarkemmat tiedot saa Lapin ELY-keskukselta.

Kulttuuriperintökohde

Hakemusalueella Lieto 6 (KaivNro 8998/6) on tervahauta. Tervahautaa ei saa vahingoittaa tehtäessä tutkimustoimenpiteitä ko. alueella.

Vahinkojen ehkäiseminen ja korvaukset metsätalousmaalla

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijanolla ennakkoon yhteydessä Metsähallituksen Länsi-Lapin metsätöihin ja sopia toimenpiteistä, joilla tiestö-, puusto- ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan.

Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalihinkoja. Metsähallitus katsoo, että valtaaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Metsähallituksen oman toiminnan vaatimukset

Metsähallitus korostaa, että tässä lausunnossa esitetyt ympäristönäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekin huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisääteisen veloitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristö- ja laatujärjestelmässään. Näin ollen Metsähallitus ei edellytä valtausoikeuden hakijalta enempää kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

Kuten hakemuksesta ilmenee, niin haettu valtausalue sijaitsee Muonionjoen valuma-alueella. Muonionjoki on suojeltu Natura 2000 -verkostossa. Alueen rautamalmin löydetty jo 1960-luvulla Rautaruukin ja GTK:n toimesta. Kun Natura-alueesta päätettiin, niin ympäristöministeriö ei suostunut teettämään alueesta ympäristövaikutusten arviointia, niin perustamisen yhteydessä ei selvitetty Natura-alueen aiheuttamia haittoja alueen luonnonvarojen hyödyntämiseksi. Siksi esitän, että Natura-alueen läheisyyttä ei päätöstä tehtäessä otettaisi millään tavalla huomioon. Kaikki entisen Lapin läänin alueella olevat kaivoshankkeet sijaitsevat osittain jonkinasteisella suojelualueella.

Hakijan vastine

Yhtiö on tutustunut saapuneisiin lausuntoihin ja ilmoittaa vastineenaan, että sillä ei ole niihin huomautettavaa. Yhtiö tulee huomioimaan toiminnassaan lausuntojen sisältämät toimenpiteet.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrätyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, kun otetaan annetut lupamääräykset – erityisesti lupamääräys 12 – huomioon, etteivät tutki-

mukset edellyttä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä.

Kaivoslain (503/1965) edellä tarkoitettua muutosta (1102/2000) koskeviin esitöihin (HE 148/2000 vp) kirjattujen yleisperustelujen mukaan lainmuutoksen tarkoituksena on parantaa kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Kunnan lausunnossa on todettu, että kunnassa on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava ja kunnan eteläosassa rajajoen ranta-alueella myös Aarean ranta-asemakaava. Lisäksi kunta on todennut, että kaavat ja Natura 2000 tulee ottaa toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioon, kuten myös alueen tiestöt, olemassa olevat rakennukset vesihuoltoalueineen ja Muonionjoen vesistöalueet.

Koska kunta ei ole vastustanut valtausta alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä, ei valtaukselle ole kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan mukaista estettä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvää ja ohimenevää vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2.2 §:ssä tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta paliskunta voisi kuitenkin tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita

yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaiselle paliskunnalle.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tullaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luo-

vuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisella voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Valtaajan tulee sovittaa tutkimustoimenpiteensä siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä. Tutkimustoimenpiteet on rajattava siten kuin hakija on todennut viimeisimmässä tarkennetussa tutkimussuunnitelmassaan, jonka mukaisesti tutkimustoimintaa ei tehdä vesistöjen rannoilla, tutkimustöiden aikana noudatetaan jätehuolto- ja ympäristönsuojelumääräyksiä (esim. öljyvuotojen ennaltaehkäisy), mahdolliset tutkimusajat peitetään ja syväkairauksista syntyvät vedet imeytetään ympäristöön pintavalutusmenetelmää käyttäen.

Valtaajan tulee hyvissä ajoin ennen tutkimustöitä esittää kirjallinen tarkennettu tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle sekä toimitettava suunnitelma tiedoksi kaivosviranomaiselle hyvissä ajoin ennen tutkimustöihin ryhtymistä.

Perustelut: Valtausalueet sijaitsevat Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla Tornion-Muonionjoen vesistöalueella (FI1301912). Alueen suojelun perusteena ovat luontotyyppi Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit sekä luontodirektiivin liitteen II laji saukko, joka kuuluu myös tiukkaa suojelua edellyttäviin luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajeihin. Muuta lajistoa ovat harjus, järvitaimen, merilohi, meritaimen, nahkiainen, siika, kelluskeiholehti ja vesisara.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausunnotmenettelyn suorittamista. Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen ja valtaajan esittämän kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaisen tutkimussuunnitelman, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on kuitenkin rajattava ja niiden suo-

rittamistapaa on ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla tai niiden välitömmässä läheisyydessä sijaitsevilla alueilla.

ELY-keskus on arvioinut, että hakijan 27.3.2013 esittämää ja 4.9.2013 täydentämää Natura-selvitystä voidaan pitää riittävänä selvityksenä Natura-alueen luontoarvoista sekä malminetsintätoiminnan vaikutuksista Natura-alueen suojelun perusteena olevaan luontotyyppiin (Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit) ja lajiin (saukko). ELY-keskus on myös todennut, että vaikka valtausalueiden ja Muonionjoen väliin jää 1,5 -2 km:n suojavyöhyke, ei syväkairauksessa syntyneitä soijaa sisältäviä vesiä saa laskea suoraan ojiin, puroihin eikä järviin, vaan vähintään 30 metrin etäisyydellä pintavalutusmenetelmää käyttäen.

Tutkimussuunnitelma on esitettävä ELY-keskukselle, mikä varmistaa osaltaan luonnonsuojelulain 65.3 §:n mukaisen tiedonsaannin ja sen, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Tutkimussuunnitelman esittämisen yhteydessä on ELY-keskuksen mahdollista antaa valtaajalle tarvittavaa ohjausta uhanalaisten lajien (suopunakämmekä ja lettosara) huomioon ottamiseksi.

Tämän rajauksen jälkeen kaivosviranomaisen on päätöstä tehdessään ollut mahdollista arvioida, ettei luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ole tarpeen toteuttaa.

13. Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista tiedotettava valtausalueelle Lieto 6 (KaivNro 8998/6) suunnitelluista toimenpiteistä Museovirastolle taikka sen osoittamalle viranomaiselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä muinaismuistolain (295/1963) nojalla.

Perustelut: Kun otetaan huomioon Metsähallituksen lausunto, jonka mukaan valtausalueella Lieto 6 sijaitsee tervahauta, on lupamääräystä pidettävä tarpeellisena muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettujen kiinteiden muinaisjäännösten asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi. Päätös annetaan tiedoksi Museovirastolle.

14. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- valtausalueella toimimisen sekä alueen jälkihoidon, maisemoinnin ja kairausjälkien osalta viitataan edellä tässä päätöksessä olevaan kohtaan "Yleisperustelut" ja lupamääräyksiin 7, 9 ja 10. Lisäksi on huomattava, että valtaaja on suoraan kaivoslain (503/1965) nojalla velvollinen suorittamaan tutkimustyöt siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.
- luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien, kuten saukon, lisääntymis- ja levähdyspaikkojen osalta ei ole tarpeen antaa erillistä lupamääräystä, kun otetaan huomioon lupamääräyksessä 12 todettu.
- Valtionmaan pinta-ala valtausalueella Lieto 6 (KaivNro 8998/6) on korjattu päätökselle.
- valtaajan ottaessa yhteyttä maanomistajiin lupamääräyksen 4 mukaisesti ennen tutkimustoimenpiteitä on mahdollista sopia menettelytavoista koskien mm. puiden poistoa ja teiden käyttöä, jotta vahingot ja haitat olisi vältettävissä. Samalla on mahdollista – lupamääräyksissä 12 ja 13 todetun lisäksi – varmistaa Metsähallitukselta uhanalaisten kasvien (suopunakämmekä, lettosara) ja terävahaudan sijaintipaikat.
- tutkimustoimenpiteitä on rajattava ja niiden suorittamistapaa ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
 Kaivoslaki (621/2011)
 Kaivosasetus (663/1965)
 Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
 Hallintolaki (434/2003)
 Jätelaki (646/2011)
 Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
 Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (1146/2009)
 Poronhoitolaki (848/1990)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **17.2.2014**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, Oikeustalo, Rovaniemi

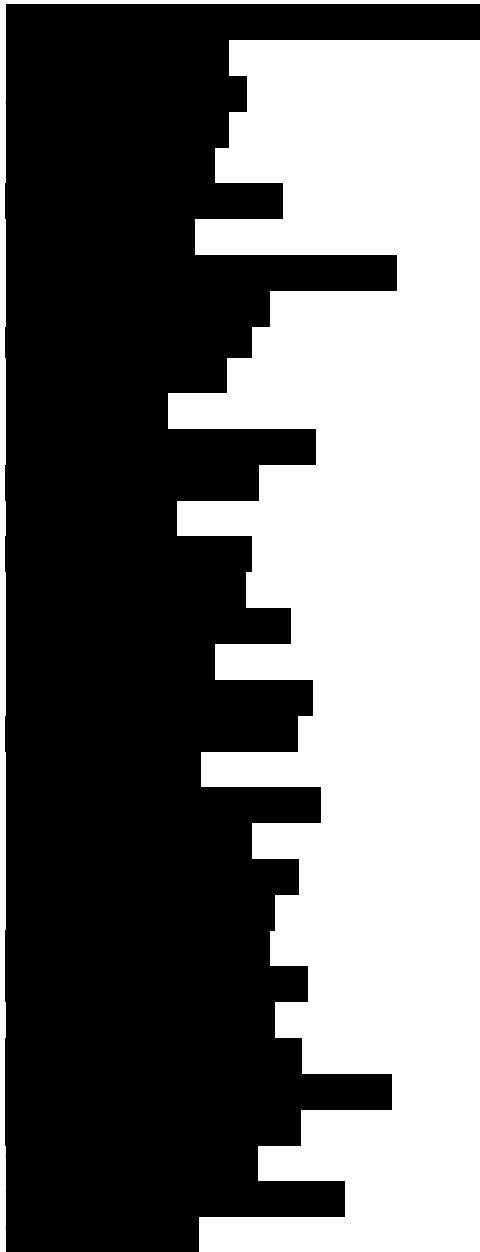
postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 029 56 42900

telekopio: 029 56 42995

sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

